

Հ Ա Շ Վ Ե Տ Վ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի 2002թ. գիտական և գիտակազմակերպական գործունեության հիմնական արդյունքների մասին

1.

2002թ. ինստիտուտի ձեռք բերած կարևորագույն արդյունքն է «Հայաստանը միջին դարերում» թեմատիկ խմբի ղեկավար ակադեմիկոս Հրաչ Բարթիկյանի «Հայ-բյուզանդական հետազոտություններ» ծավալուն երկհատորյակի պատրաստումը և հրատարակումը «Աճենյան մատենաշարով» /Շահե արքեպիսկոպոս Աճենյանի բարձր հովանավորությամբ/: Հիմնարար այդ աշխատությունը Հ.Բարթիկյանի գիտական շուրջ հինգ տասնյակ տարիների պրպտումների հանրագումարն է, որի մեջ ամփոփվել են հայագիտությանը ու բյուզանդագիտությանը նվիրված 130-ից ավելի գիտական ուսումնասիրություններ, հոդվածներ, գրախոսություններ և այլն:

Երկհատորյակն ընդգրկում է հայոց պատմության բազմաթիվ հիմնահարցերին նվիրված հետազոտություններ /քրիստոնեության տարածում, աղանդավորական շարժումներ, հայ-բյուզանդական բազմաբնույթ հարաբերություններ, հայոց և բյուզանդական էպոսագրություն, վիմագրություն, հերալդիկա, և այլն/, որոնք լուսաբանված են աղբյուրագիտական նորահայտ և հարուստ տեղեկությունների, մասնագիտական բազմալեզու գրականության հիման վրա:

2.

Ինստիտուտի ձեռքբերած նշանակալի արդյունքներն են պետբյուջեից ֆինանսավորվող 21 գիտահետազոտական թեմաների գծով կատարված զգալի աշխատանքները, հրատարակած և հրատարակության հանձնված մի շարք մենագրություններն ու ժողովածուները, տասնյակ գիտական հոդվածները և հրապարակումները, մասնակցությունը հանրապետական և միջազգային բազմաթիվ գիտաժողովներին և սիմպոզիումներին:

«Հայաստանը միջին դարերում» թեմատիկ խմբի ավագ գիտաշխատող, պ.գ.դ. Վ.Վարդանյանի կողմից հրատարակության է պատրաստվել «Արժույթները հայոց պատմության մեջ» հետաքրքիր մենագրությունը: Աղբյուրագիտական հարուստ հիմքի վրա հեղինակին հաջողվել է ուսումնասիրել և նորովի մեկնաբանել մի շարք հիմնահարցեր, ցույց տալ հայ նշանավոր նախարարական տոհմի տեղն ու դերը հայոց պատմության մեջ:

«Հայ քաղաքական կուսակցությունների պատմություն /XIX դ. վերջ – XX դ. սկիզբ/» /ղեկ.՝ պ.գ.թ. Դ.Սուրադյան/ թեմայի շրջանակներում խմբագրվել և հրատարակության է պատրաստվել «Հայ քաղաքական կուսակցությունների պատմությունը կազմավորումից մինչև 1914 թ.» ժողովածուն, որտեղ նորահայտ արխիվային վավերագրերի, ժամանակի պարբերական մամուլի հրապարակումների, պատմագիտական գրականության հարուստ հիմքի վրա նորովի լուսաբանվել և ներկայացվել է նշված թեման:

«Հայկական հարցը, ցեղասպանությունը և Մեծ տերությունները» /ղեկ.՝ պ.գ.դ. Ս.Ս.Ստեփանյան/ թեմայի գծով հրատարակվել է պ.գ.թ. Լ.Յովհաննիսյանի «Հայկական հարցը և Մեծ տերությունները 1914-1917թթ.» ուշագրավ մենագրությունը, որում նորահայտ արխիվային օտարալեզու վավերագրերի հիման վրա լուսաբանվում և ներկայացվում են հայ պատմագիտության կողմից անտեսված որոշ հիմնահարցեր: Զեղինակին հաջողվել է բացահայտել Մեծ տերությունների դիրքորոշումը նշված հիմնահարցերի նկատմամբ և նրանց երկդիմի քաղաքականությունը:

«Հայկական դիվիզիաները Հայրենական մեծ պատերազմում 1941-1945թթ.» /ղեկ.՝ պ.գ.դ. Կ.Հարությունյան/ թեմայի շրջանակներում հրատարակվել են Կ.Հարությունյանի «Հայկական ազգային զորամիավորումները 1918-1945թթ.» և «Հայ ժողովրդի մասնակցությունը Հայրենական մեծ պատերազմին /1941-1945թթ./» մենագրությունները, ինչպես նաև «Հաղթանակի մարշալ Զ.Բ.Բաղրամյանը» աշխատությունը /Լ.Ստեփանյանի համահեղինակությամբ/: Առավել ուշագրավ է Կ.Հարությունյանի «Հայկական ազգային զորամիավորումները 1918-1945թթ.» ուսումնասիրությունը. արխիվային բազմաբնույթ նյութի հիման վրա հեղինակը բացահայտել է Հայաստանի առաջին և երկրորդ հանրապետությունների բանակների և վերջիններիս վերակազմավորման հետևանքով ստեղծված Հայկական հրաձգային դիվիզիայի ժառանգական կապը:

Ինստիտուտը սեփական ուժերով պատրաստել և հրատարակել է «Հայոց պատմության հարցեր» գիտական հոդվածների ժողովածուի 3-րդ հատորը, ուր զետեղված է 30 գիտական հոդված:

3. /Չկան/

4. Ինստիտուտի կողմից 2002թ. հրատարակված մենագրությունների ցուցակը.

Յ.Բարթիկյան, «Հայ-բյուզանդական հետազոտություններ», 1-ին և 2-րդ հատորներ:

Վ.Վարդանյան, «Արժույթները հայոց պատմության մեջ», ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն»:
A. Карагезян, „Сюник, Нахчаван и Гохтн,,“, Ереван, „Зангак-97,,.

Ս.Մխիթարյան, Խորեն Ստեփանեի «Հայկական աշխարհ» ամսագիրը, Երևան, Քննասեր:

Լ.Հովհաննիսյան, «Հայկական հարցը և Մեծ տերությունները 1914-1917թթ.», Երևան, «Ձանգակ – 97»:

Վ.Բալայան, Արցախի պատմություն /Յնադարից մինչև մեր օրերը/, Երևան, Ամարաս:

Ս.Ներսիսյան, Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը թուրքական բռնապետության դեմ, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն»:

Կ.Հարությունյան, «Հայկական ազգային գորամիավորումները 1918-1945թթ.», Երևան, «Ձանգակ-97»:

Կ.Հարությունյան, «Հայ ժողովրդի մասնակցությունը Հայրենական Մեծ պատերազմին /1941-1945թթ./», Երևան, «Ձանգակ-97»:

Կ.Հարությունյան, «Հաղթանակի մարշալ Հ.Բաղդամյանը», Երևան, «Գիտություն»:
 «Գիտություն»:

Գ. Գրիգորյան, «Նվիրատվություններ Անիի եկեղեցիներին», Երևան, «Գիտություն»:

Հայոց պատմության հարցեր /Գիտական հոդվածների ժողովածու՝ 3/, ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն»:

Махмурян Г.Г., Политика Великобритании в Армении и Закавказье в 1918-1920 гг. Время белого человека, Ер., Лусакн, 2002, 309 с.

5. 2002թ. ինստիտուտում կառուցվածքային փոփոխություններ չեն եղել

6. ա/ 1/-/

բ/ 5/1/

գ/ ընդունվել է 1 և ազատվել գիտությունների 3 դոկտոր:

ընդունվել է 5 և ազատվել գիտությունների 2 թեկնածու:

դ/ չկան:

7. Հաշվետու տարում ինստիտուտի գիտնականները պատվավոր կոչումների չեն արժանացել:

Ա.Մելքոնյանի «Ձավախք» աշխատության ձեռագիրն արժանացել է

Գ.Մելիքյանի «Քաշաթաղի բազմազավակ ընտանիքներ հիմնադրամի դրամաշնորհին:

ՀՀ ԳԱԱ գովեստագրերով պարգևատրվել են ինստիտուտի

երիտասարդական գիտնականներ, պատմագիտության թեկնածուներ

Կ.Խաչատրյանը, Յ.Մուրադյանը և Ս.Թադևոսյանը:

Աղյուսակ 1

/չկան/

Աղյուսակ 2

2002թ. ՀՀ ԳԱԱ թեմատիկայի ամփոփ տվյալներ

N	Գիտական հիմնարկներ	Պետբյուջեից ֆինանսավորվող թեմաների թիվը		Այլ աղբյուրներից ֆինանսավորվող թեմաների թիվը		
		կատարվել է	ավարտվել է	գրանտներ	տնտ. պայ-մանագիր	այլ աղբյուրներ
1	2	3	4	5	6	7

	ՀՀ ԳԱԱ պատմ. ինստ.	21	-	-	-	-
--	-----------------------	----	---	---	---	---

Աղյուսակ 3

/չկան/

Աղյուսակ 4

Հայաստանում ԳԱԱ գիտական կազմակերպությունների անցկացրած հանրապետական և միջազգային կոնֆերանսները, սիմպոզիումները և այլ գիտական միջոցառումները

N	Միջոցառումները	Անցկացման վայրն ու ժամանակը, կազմակերպիչները	Մասնակիցների թիվը	
			ընդամենը	այդ թվում արտ. երկրներից
1	2	3	4	5
1	Գիտագործնական կոնֆերանս, նվիրված Հյուսիսային Արցախի հիմնախնդիրներին	ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ 18.06.2002թ.	90	-
2	Գիտխորհրդի ընդլայնված նիստ, նվիրված ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս Հ.Մ.Բարթիկյանի 75-ամյակին	Պատմության ինստիտուտ 05.07.2002թ.	55	-
3	Գիտաժողով, նվիրված Մարշալ Հ.Բ.Բաղդամյանի 105-ամյակին	ՀՀ ԳԱԱ նախագահության նիստերի դահլիճ, 28.11.2002թ. Պատմ.ին-տ, « Մարշալ Բաղդամյան » կազմակերպություն	65	-
4	Գիտաժողով, նվիրված Դանուշ Շահվերդյանի 115-ամյակին	ՀՀ ԳԱԱ նախագահության նիստերի դահլիճ 13.12.2002թ. Պատմության ինստիտուտ, «Ս.Զավարյան» միություն	60	-

Աղյուսակ 5

ԳԱԱ աշխատակիցների արտասահման, այդ թվում ԱՊՀ-անդամ երկրներ,
կատարած գործուղումները

N	ԳԱԱ հիմնարկությունը	Երկիրը	Գործուղված գիտնականների թվաքանակը		
			Գիտաժողովների և մասնակցելու համար	Համատեղ գիտական աշխատանք կատարելու համար	Բանակցությունների և կոնսուլտացիաների համար
1	2	3	4	5	6
1	Պատմության ինստիտուտ	Ֆրանսիա ԱՄՆ Ռուսաստան Վրաստան Գերմանիա Իտալիա	2 2 1 4 - 1	- 1 1 - 1 -	- 1 1 - - -

Աղյուսակ 6

/չկան/

Աղյուսակ 7

Արտասահմանյան գիտնականների ընդունելությունը ԳԱԱ հիմնարկություններում

N	ԳԱԱ հիմնարկությունը	Երկիրը	Ընդունված գիտնականների թվաքանակը		
			գիտաժողովների և մասնակցելու համար	Համատեղ գիտական աշխատանք կատարելու համար	Բանակցությունների և կոնսուլտացիաների համար
1	2	3	4	5	6
	Պատմության ինստիտուտ	Ռուսաստան ԱՄՆ Արգենտինա Գերմանիա Սիրիա Վրաստան	- - - - - -	1 2 1 - - -	- 2 - 1 1 1

Աղյուսակ 8

ԳԱԱ գիտաշխատողների 2002թ. հրապարակումների ընդհանուր քանակը

N	ԳԱԱ հիմնարկությունը	Մենագրություն, ժողովածու և այլն		Ուսումնական ձեռնարկ, դասագիրք և այլն		Հոդվածներ, զեկուցումների թեզիսներ և այլն	
		Հանր.	Արտասահմ.	Հանր.	Արտասահմ.	Հանր.	Արտաս.
1	2	3	4	5	6	7	8
	Պատմության ինստիտուտ	12	-	-	-	78	13

Աղյուսակ 9

Ասպիրանտների թվաքանակը

Բաժանմունքներ, հիմնարկություններ	Ասպիրանտների քանակը /այդ թվում կանայք/ առ 1. 01. 2003թ.		Հաշվետու տարում ասպիրանտուրա են ընդունվել /այդ թվում կանայք/	
	ա/կ	ա/չկ	ա/կ	ա/չկ
1	2	3	4	5
Պատմության ինստիտուտ	3	7/3/	2	3/2/

Աղյուսակ 10

ԳԱԱ աշխատողների թվաքանակի ամփոփ տվյալներ

N	ԳԱԱ հիմնարկությունը	Աշխատողների ընդհանուր թիվը /այդ թվում կանայք/	Գիտական աշխատողների ընդհանուր թիվը /այդ թվում կանայք/	ԳԱԱ ակադեմիկոսներ /այդ թվում կանայք/	Գիտության դոկտորներ /այդ թվում կանայք/	Գիտության թեկնած. /այդ թվում կանայք/
1	2	3	4	5	6	7
	Պատմության ինստիտուտ	126/50/	101/28/	7/-/	31/2/	52/16/

Աղյուսակ 11

Մասնագիտացված գիտական խորհուրդների աշխատանքները

Ինստիտուտ	Մասնագիտությունը	Պաշտպանությանը ներդրումների թիվը			
		Ինստիտուտի աշխատակիցների կողմից		Ինստիտուտից դուրս հայցողների կողմից	
		դոկտ.	թեկնած.	դոկտ.	թեկնած.
1	2	3	4	5	6
Պատմության ինստիտուտ	Հայոց պատմություն և պատմագրություն	1	5	3	10

ОТЧЕТ
Об основных результатах научной и научно-организационной
деятельности
Института истории НАН РА за 2002г.

1.

Главным достижением института в 2002г. является издание двухтомника „Армяно-византийские отношения,, руководителем тематической группы Средневековая история Армении, академиком Грачья Бартикяном . Фундаментальная работа - плод 50-летней научно-исследовательской деятельности академика, в ней собраны свыше 130-ти научных работ, статей, публикаций и т.д.

Двухтомник охватывает исследования, посвященные различным основополагающим вопросам армянской средневековой истории - развитие христианства, армяно-византийские отношения, армянская и византийская геральдика, клинопись, эпосография и т.д.

2.

Коллектив институтута в 2002г. проделал большую научно-исследовательскую работу по финансируемым из госбюджета 21 темам. Изданы или находятся в издании многие монографии и научные сборники, опубликованы десятки статей как в республиканских так и в зарубежных научных изданиях, ученые института имели десятки выступлений на научных конференциях и симпозиумах.

Большая работа проделана по изучению темы „Средневековая история Армении,, издана значимая работа д.и.н. В.Варданяна „Арцруниды в истории

Մ.Մխիթարյան, Խորեն Ստեփանեի «Հայկական աշխարհ» ամսագիրը, Երևան, Քննասեր:

Լ.Հովհաննիսյան, «Հայկական հարցը և Մեծ տերությունները 1914-1917թթ.», Երևան, «Զանգակ – 97»:

Վ.Բալայան, Արցախի պատմություն /Հնադարից մինչև մեր օրերը/, Երևան, Ամարաս:

Մ.Ներսիսյան, Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը թուրքական բռնապետության դեմ, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն»:

Կ.Հարությունյան, «Հայկական ազգային գորամիավորումները 1918-1945թթ.», Երևան, «Զանգակ-97»:

Կ.Հարությունյան, «Հայ ժողովրդի մասնակցությունը Հայրենական Մեծ պատերազմին /1941-1945թթ./», Երևան, «Զանգակ-97»:

Կ.Հարությունյան, «Հաղթանակի մարշալ Հ.Բ.Բաղդամյանը», Երևան, «Գիտություն»:
«Գիտություն»:

Հայոց պատմության հարցեր /Գիտական հոդվածների ժողովածու՝3/, ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն»:

5. Դ 2002ձ. ձ էի ոճըճճձ ոճճճճճճճի ոճ ըճի ձի ձի ըճ է ձճ.

6.ձ/ 1/-/

ձ/ 5/1/

ձ/ Դ ըճի յճ 1 է ձ ոճի ձի ձճճճ ձի ոճ 3 ձի ըճի ճձ ձ ձճճ. Դ ըճի յճ 5 է ձ ոճի ձի ձճճճ ձի ոճ 2 ըճի ձճճճճճ ձ ձճճ.

ձ/ Դ ձճ.

7. Ծճճի ձ ըճ ոճ ձճճի ճճ Ա.Դ ձճճի ձի ձ ձ, „Աճճճճճճճ, ճճի ոճի ըճճ ոճի ձճի ըճ ճ ձի ձճ „Դ ձի ձի ձճճի ոճ ձճ ոճի ըճ Էճճ ձճճճ, „Ա.Դ ձճճճճի ձ.

Դ ձճճճճճի ոճ ձճճի ձճ ըճ է Դ Ա.Դ Ծճ ճճ ձի ոճճճճ ձի ձ ոճ ձճճ ձճի ձի ըճճճի ոճ ձ ձճճ է 2001ձ. ձ ձի ձի ոճ ձճճի ոճ ձ ըճի ոճճճճ, ըճի ձճճճճ ձ ձճճ Է.Օճճճճճի, Ա.Դ ճճճճի ըճ Դ .Օճճճճի ոճի.

Օճճճճճ 1
/ի ձճ/
Օճճճճճ 2

Դ ձի ձի ձի ձի ոճ ձճճի ձի ոճ ձի ոճի ձճի ձճճճ ճճ 2002ձ.

Դ ձճճի ոճ ձ ձճճճճճի ձի	Էի ը. ճճի ճ ըճի ձի ոճճճճի ոճ ըճ ձի ոճճ ձճճճ	Օճի ոճ ըճի ձի ոճճճճի ոճ ըճ ձճճճճ ըճ ոճի ձի ըճի ձ			
Էի ոճճճճ ըճ ոճի ըճ է Դ Ա.Դ Ծճ	Ա.Դ ձի ձ ը- ի ձի ձ	Չճճի ձի - ձի ձի	ձճճի ճճ	Յճի ձի. ձի ձի ձ.	Աճճճճ ըճ ոճի ձ.
	21	-	-	-	-

Օճճճճճ 3
/ի ձճ/
Օճճճճճ 4

Դ ձճճի ոճ ձ ձ ձճի ձ ըճ ձճճ, ոճի ձի ըճ ըճի ոճ,
ի ձճճճ ձճի ձի ոճ է ճճ ոճ ձճճճճի ոճ ըճ է ձի ձ ձճճի ըճ ըճ.

Դ ձճի ձ ըճ ձճճ	Դ ձճի ըճ ձճի ձ ի ձի ձճճճ ըճ, ի ձճճի ըճճ ձճ	Էի ըճ ձճճի ճճճճճ ձճճ ըճ
----------------	--	----------------------------

1	Í àó-í í -í ðàéðè ÷ ãñè ày êí í ó ãðáí òèy, í í ñâyù áí í ày í ðí áéáí àì Ñãããðí í ãí Æðòàðà	È í ñòèðòò Ë ñòí ðèè 18.06.2002ã.	Áñãáí 90	èí í ñò. -
2	Ðãñø èðáí í í ã çãñãããí è á í àó-í í ãí ñí áãòà èí ñòèðòò, í í ñâyù áí í í ã 75-èãðèð àèãããí èèà Í ÁÍ ÐÀ ÆÌ .Áãðòèéyí à	È í ñòèðòò è ñòí ðèè 05.07.2002ã.	55	-
3	Í àó-í ày êí í ó ãðáí òèy, í í ñâyù áí í ày 105-èãðèð Ì àðø àèà Ë.Ï.Áããðàì yí à	Çæ çãñãããí èé í ðãçèàèòí à ÁÍ ÐÀ 28.11. 2002ã. È í ñòèðòò è ñòí ðèè, Í ðã. „Ì àðø àè Áããðàì yí „	65	-
4	Í àó-í ày êí í ó ãðáí òèy, í í ñâyù áí í ày 115-èãðèð Æáí óø à Ø àðããðãyí à	Çæ çãñãããí èé í ðãçèàèòí à ÁÍ ÐÀ 13.12.2002ã. È í ñòèðòò è ñòí ðèè Ñí þ ç „Ñ.Çãããðyí „	60	-

Òàáèèòà 5

Èí í áí àèðí àèè ñí ððóáí èèí à Í ÁÍ
á çãðóáãæyú, á ðí Ì ÷ è ñèã á ñòðáí ù ÑÍ Æ

Ó-ãðãæããí èã	Ñòðáí à	èí è-áí èí í áí àèðí àáí í ú ò ñí ððóáí èèí à		
		æy ó-ãñèy á í àó-í. èí í ó ãð.	æy ñí áí ãñò. í àó-í í é ðãáí óú	æy í áðããí áí ðí á è èí í ñóèò.
È í ñòèðòò è ñòí ðèè	Ïðáí òèy	2	-	-
	ÑØ Æ	2	1	1
	Æãðí áí èy	-	1	-
	È òàèèy	1	-	-
	Ðí ññèy	2	1	1
	Æðóçèy	4	-	-

Òàáèèòà 6

/í àð/

Òàáèèòà 7

Ï ðèáí çãðóáãæí ú ò ó-áí ú ò á ó-ãðãæããí èyò Í ÁÍ

Ó-ãðãæããí èã	Ñòðáí à	èí è-áí í ðèí yòú ò ó-í ú ò		
		æy ó-ãñ. á í àó-í. èí í ó .	æy ñí á. ðãáí óú	æy í áðããí á. è èí í ñ.
È í ñòèðòò è ñòí ðèè	Ðí ññèy	-	1	1
	ÑØ Æ	-	2	2

	Àðááí òèí à	-	1	-
	Ñèðèy	-	-	1
	Ããðì àí èy	-	-	1
	Ãðóçèy	-	-	1

Òàáèèòà 8

Í áù áá èí èè ÷ àñòáí èçááí èé ñí òðóáí èèí á Í ÁÍ çà 2001ã.

Í àó÷í á ó÷ãðáæááí è á	ì í í í ãðáò èè, ñáí ðí èèè è ò. ã.	Ó÷ááí ù á í í ñí áéy, ó÷ááí èèè è ò. ä.	Ñòàòùè, áí èèááù, òáçèñù è ò. ä.
	ðãñí . Çàðóá	ðãñí . çàðóá	ðãñí . çàðóá
Èí ñòèòóò èñòí ðèè	12 -	- -	78 13

Òàáèèòà 9

Èí èè ÷ àñòáí àñí èðáí òí á

Í òááèáí èy, Ó÷ãðáæááí èy	Èí è-áí àñí èðáí òí á (á òí ì ÷ èñèá æáí ù èí) í à 1.01.2002ã.		Áí ò÷áòí ì ãí áóí ñòóí èèí á àñí èðáí òóðó (á òí ì ÷ èñèá æáí .)	
	Í ÷í ù á	Çáí ÷í ù á	Í ÷í ù á	Çáí ÷í ù á
Èí ñòèòóò èñòí ðèè	2	7/3/	2	3/2/

Òàáèèòà 10

Í áù èá ááí í ù á í èí èè ÷ àñòáá ðááí òí èèí á Í ÁÍ

Ó÷ãðáæáá í èá Í ÁÍ	Í áù áá èí èè ÷ àñò. ðááí òí è- èí á (á òí ì ÷ èñèá æáí .)	Í áù áá èí èè ÷ àñò. í àó÷í ù ò ðááí ò. (á òí ì ÷ èñèá æáí .)	Ãèáááí èèè Í ÁÍ (á òí ì ÷ èñèá æáí ù èí)	Áí èòí ðà í àóé (á òí ì ÷ èñ. æáí .)	èáí æèáàòú í àóé
Èí ñòèòóò èñòí ðèè Í ÁÍ	126/50/	101/28/	7/-/	31/2/	52/16/

Òàáèèòà 11

Ðááí òà ñí áòèàèèçèðí ááí í ù ò í àó÷í ù ò ñí ááòí á

èí ñòèòóò	ñí áòèàèèí í ñòú	èí è. çàù èù áí í ù ò àèññáðòàòèáé			
		ðááí òí èèàì è èí ñòèòóòà		ñí èñèàòáèyì è áí á èí ñò.	
Èí ñò. èñòí ðèè	Èñòí ðèy àðì áí èè è èñòí ðèí ãðáò èy	áí è.	èáí ä.	áí èð.	èáí ä.
		1	5	3	10

Àèđáêõĩ đ èí ñòèòóà èñĩ đèè,
ãĩ êõĩ đ èñĩ đè ÷ ãñêèõ í àóê

À.À. Ì ãêêĩ í ýĩ